

הדר פרק ששי עירובין

(א) כ"ג: (ה' האסרת, ג) ד"ג
 (א) [לעיל דף ס"ג]; (ג) [לעיל דף ס"ג];
 (ד) [ש"ך לעיל]; (ה) [לעיל דף ס"ג];
 מערבין אין מבטלין ט',
 (ו) [עמוד כ"ג]; (ז) [דף ס"ג];
 (ח) [דף ס"ג]; (ט) [דף ס"ג].

הגהות הב"ח

(א) נכרי א"ר חזירי' וז'
 לפנים מוה סוה:

(ב) שם שתי חצירות ופתח

א' ביניהן סוה:

(ג) תופ"ד ד"ה דלמא וכו'
 וכוין שיהיה מועיל כאן
 עירוב מנא לי': (ד) בא"ד
 הגה"ה כי לא אמרינן כ"ל
 ומיבט א"ג ממתק:
 (ה) בא"ד כגון עירוב דרך
 הפתח. י"ב ע"ל דף ע"ב:
 (ו) ד"ה יפה וכו' ולקמן
 כסוף שמעתא. י"ב דפ"ז
 ע"א: (ז) ד"ה מערב וכו'
 וי"ל דהתם מיידי ששניהם
 שותפים:

לא מה מערב אפי' בפחות כו'. דלקולא חקשיניה רבי יוחנן ולא לחומרא דכל בעירובין להקל: ומה מערב אפי' שכירו ולקטו. דנכרי אס' ישראל הוא כדאמר לעיל (דף ס"ד). נותן עירובו ודיו: אף שוכר אפי' שכירו ולקטו. דנכרי אס' נכרי הוא משכיר רשות אדוניו לדיורי החצר: אחד מערב ע"י כולן. כגון ב' חצירות ופתח ביניהן וצלו לערב זו עם זו אחד מוליך עירובו של זו לתוך של זו והוי שליח לחציריו כדתני' צהאי פירקא (דף ע"ג): חמשה שגבו את עירובין כשהן מוליכין אותו למקום אחר אחד מוליך ע"י כולן: חמשה. ישראל ששרויין עם הנכרי צחצר אחת אחד מהן שוכר מן הנכרי בשביל כולן: סהי דה ר"א. צהא מילתא דלמנן לעיל [סה]: ששכרו מן הנכרי ואח"כ ציטלו. התיי שון מריח כמו צת תיהא דמס' ע"י (דף ס"ו): כלומר מעיין ומחשב לדעת טעמו של דבר: כל מקום שאוסרין. זה על זה בלא עירוב ואס' היו רוצין לערב יכולין לערב: מצטלין. אס' שכחו ולא עירבו מצטלין רשותן לאחד מנן והוי כוליה חצר לדידיה ותהא מותרת לטלטל ככולה ובלבד שלא יולאו מן הבתים לחצר אלא מציתו של אותו יחיד לבד: כל מקום לאסויי עשי חצירות זו לפנים מוה. דהיכא דלא עירבה פנימית לעצמה אסרה אחיצוה אפי' לרבנן דפליגי עליה דר"ע מודו דרגל האוסרת^א במקומה אוסרת שלא

דחוו כולהו לאיערובי מאתמול לפיכך אין צטל העירוב שלהן כלל וגם אין שייך לומר כלל שבת הואיל והותרה הותרה ולא יתצטל עירוב שלהן כשיבא הנכרי בשבת זהה אין נראה לפרש כלל דכאן לא עירבו ולפיכך לא סגי בשכירות לחוד בלא ציטול דהא על כרחך היו יכולין לערב כאן כדפרישית לעיל דהלכה כר' יהודה דנכרי כי לימיה לא אסר וכיון שהיה מועיל^ב צאומו עירוב מנא ליה שלא עירבו ועשו שכירות וציטול אוסרין ליה לקמן דשמואל רציה דלמנן שמעתא דקאמר למ"ד שוכרין לא תביעין לך תרתי עבדין שכירות וציטול דלמא הכא הוא דעירבו ולא עשו אלא שכירות לחוד על כן נראה כפירוש הקונטרס דאפילו עירבו צטל העירוב לגמרי מיקן כיון שצא הנכרי ואס' תאמר ולמה להו הכא תרתי שכירות וציטול ציטול לחודיה סגי כיון דצטלי רשותייהו לגבי חד הוה ליה יחיד במקום נכרי דלמנן לעיל^ג גבי עובדא דהמנן צר רסתק דקיימאל לן כראצ"י יחיד במקום נכרי שרי ואע"ג דמסיק רבא דלא מהני ציטול לעשותו עמו צטל העירוב הואיל וזכר גוססין ומהני איתו רחוי למתא וזכר גוססין כל השבת ע"כ לן הג"ה צטל רבי מאיר מרוטנבורק ז"ל.

יחיד במקום נכרי משום דא"כ צטלת תורת עירוב מאותו מצוי ה"מ נכרי שאינו רואה להשכיר דלא אפשר להו לערב אכל הכא שהוא מתרצה להשכיר ובשבת אחרת יוכלו לערב להמיר לבולן אלא היום שצא הנכרי בשבת לא אפשר מועיל ציטול לעשות יחיד במקום נכרי דאין שייך כאן לומר צטלת תורת עירוב וי"ל כיון שאס' לא היה מתרצה להשכיר לא היה מועיל ציטול משום דא"כ ציטלת תורת עירוב אין לחלק בין מתרצה לשאינו מתרצה דלטו אמיתית הנכרי תגרום הציטול שיעיל כשיאמר אחרתה לכס להשכיר או לא יועיל כשיאמר לא מתרצה לכס ועוד י"ל דהני אמוראי סבירא להו כר"מ דאמר אסור יחיד במקום נכרי דהא אצ"ל ארווי לא מורינן אכל אגן סבירא לן ודאי כרבי אליעזר כן יעקב דהא אצ"י ורבא קיימי כוותיה בעובדא דהמנן צר רסתק:

א איקלעין אהווא פונדק בו'. פירש בקונטרס היו שם הרבה בתים של ישראלים שהיו אוסרים זה על זה ויש פירושים שמוגה צהס פונדק יש צו חדרים הרבה פתוחין לחצר והאכסנאים נכנסין בהן ואוסרין זה על זה וגם זה אמת דכי האי גוונא נמי אסרי כמו חצורה שצטלה בטרקלין: **יפה** עשייתם ששכרתם. רבינו מנחם פסק כר' יוחנן לגבי שמואל בעירוב ואומר ר"י דלקמן בפירקין (דף ע"ג): דייק ברייתא כשמואל דתניא כל שנתק למקפת שבת נאסר לכל השבת כולה כגון שני בתים צשני יחיד רשות הרבים והקיפוס נכרים מחיפה בשבת זה הכלל לאתויי מת נכרי צשבת דאין מבטלין ולקמן^ה צסוף שמעתא אמרינן דמת נכרי צשבת אליבא דמ"ד שוכרין לא תביעין לך שמעתא תרתי עבדין חדא מיבעיא ש"מ לא מיתוקמא היא צרייתא כר' יוחנן דאמר שוכרין דוחק לומר דלאתויי מת נכרי צשבת כדאמרינן דלא ציטלו דלא משתרו כשמת הנכרי אע"פ שעירבו מע"ש אכל ציטול מהני שהרי הקיפוס נכרים מחיפה איירי אפי' ע"י ציטול כדאמרינן צסוף שמעתא דאין מבטלין דומיא דהכי קאמר לאתויי מת נכרי צשבת דאין מבטלין ואפי' אצ"ל שר' יוחנן היה מעמיד זה הכלל דצרייתא לאתויי מילתא אחריתי מ"מ מדנקט סתמא דהש"ס הכי שמע מינה דהכי הלכתא: **יפה** עשייתם ששכרתם. לא דמי למתק וממכר ליאסר בשבת דלא היו אלא כמתנה צעלמא שאין עושין אלא להמיר טלטול: **מערב אפי'** שכירו ולקטו. פירוש כדאמר שמואל לעיל אפי' שכירו ולקטו של נכרי נותן עירובו ודיו ואס' תאמר דהכא אליבא דר' יוחנן קיימא וצירושלמי משמע דלית ליה לרבי יוחנן האי סברא דקאמר ר' יוחנן התם ישראל ונכרי שהיו דרים צבית אחד צריך ישראל לצטל והנכרי להשכיר ויש לומר^ו דהתם ששניהם שותפים צבית ישראל ונכרי דלא היו כשכירו ולקטו דהכא ועוד יש לחלק דאס' יחיד הנכרי לישראל שהוא שכירו ולקטו חדר אחד שלא יוכל הנכרי להשתמש צו דהוי השתא הנכרי מסולק מישראל ואין יכול לסלק ישראל צכה"ג. לא אמרינן נותן עירובו ודיו וצבי האי גוונא היכא לאוקמי ההיא דירושלמי: **ב** מקום שאוסרין ומערבין מבטלין. האי כללא לאו דוקא צכל מקום דהרי חורבה שאמר שמואל צסמוך אין ציטול רשות בחורבה ואפי' צחצר מסיק רבא לקמן^ז אליבא דשמואל דאפי' ב' חצירות זו לפנים מוה פעמים מבטלין ופעמים אין מבטלין ומה שמפרש כאן כגון שתי חצירות זו לפנים מוה היינו לאצ"י ורבא לאותו ענין שמפרש לקמן והוה מני למימר כגון אנשי חצר ששכח אחד מהם ולא עירב אכל הא מתניתיך היא לקמן^ח ולא אכתיבין ליה לאשמעינן האי:

יא דאתא מאתמול דוגר מאתמול. דאס' אין הנכרי רואה להשכיר מה יכול ציטול להועיל אע"ג דשמואל אית ליה לעיל^ט הלכה כראצ"י דשרי יחיד במקום נכרי הא אמרינן לעיל^י דאין הציטול עושהו יחיד במקום נכרי משום דא"כ צטלת תורת עירוב מאותו מצוי ואפילו מתרצה היום להשכיר או שמת ועל זה קאמרינן דאין מבטלין משום דמתאמול לא היו יכולים לערב לפי שלא נתרצה להם מאתמול להשכיר אצ"י מערבין קרינא ציה דכיון דאס' היה אתמול מתרצה היו יכולין לערב וכששכרו היום ממנו או שמת יכולין לצטל שפיר: אלא

לד א מיי' פ"ב מהל'
 עירובין הלי"ב סמוג
 עשין דרבנן א' עוש"ע
 אר"ם סימן שפ"ג וס"י שפ"ג
 סעי' ה' בהגהת':
 ב [מיי' ע"ס עוש"ע אר"ם
 ס"י שפ"ג סעי' ה']:
 ג [מיי' ע"ס עוש"ע ע"ס
 סעי' יא']:
 לה ד מיי' ע"ס הלכה י'
 סמוג ע"ס טור ש"ע
 אר"ם סימן שפ"ג סעי' ט':

רבינו הגנאל

יפה עשייתם ששכרתם.
 איני והא"ר יוחנן שוכר
 כמערב דמי, מאי לאו
 מערב מבטור יום אף
 שוכר מבטור [יום].
 ודחינן לא שוכר כמערב,
 מה מערב אפי' בפחות
 משה פרטתא אף שוכר
 אפילו בפחות משה
 פרטתא, מה מערב אפילו
 שכירו ולקטו אף שוכר
 כך. ומה מערב [ה'] שגיבו
 את עירובין אחד מוליך
 על ידי כולן, אף שוכר
 ה' ששרויין בחצר אחת,
 [אחד] שוכר על ידי כולן.
 תחי' בה ר' אליעזר. בהא
 דר' יוחנן עשה השוכר
 כמבטל רשותו, ואמר
 מה מבטל רשות אפי'
 בשבת, כדתנן בית הילל
 אומרים אפי' משתחשך
 אף שוכר גוי משתחשך,
 אי הכי קשיא דשמואל,
 דאמר כל מקום שאוסרין
 ומערבין מבטלין, כגון
 שתי חצירות זו לפנים
 מוה אוסרין בני הפנימית
 על החיצונה ויש לערב
 זו עם זו ומתריין, לפיכך
 כיון שהעירוב מתירין
 אס' שכתב אחר מהן
 ולא עירב יוכל לבטל
 רשותו מוה לזו. אבל
 במקום [שאין מערבין]
 [שמערבין] ואין אוסרין,
 כגון שתי חצירות ופתח
 ביניהן, כדתנן בבבלי אחר
 שבין שתי חצירות, פריך
 הבבלי עד י' אמות
 מתיר מפני שהוא כפתח,
 ואין סתומין אותו מערבין
 שנים, כל חצר בפני
 עצמה, ואינה אוסרת זו
 על זו, ואם צרו ופתחוהו
 מערבין אחד, כגון אילן
 אין מבטלין מוה לזו. וכן
 חצר שאוסרין הדרין בה
 ואין מערבין בה, פי' אין
 בה היתר בעירוב כגון
 דדאיר בה גוי, ואמר
 שמואל כל מקום שאוסרין
 ואין מערבין, כענין
 שאמרנו אין מבטלין.
 חצר שאוסרין [בה] ואין
 מערבין בה הכי דמי,
 לאו דדאיר בה גוי, וא'
 הוה גוי מאתמול הוה
 למיגר מיניה מבטור יום.